

ผลการประเมิน...

แผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

โดย... สสว. ➡

30%

ธุรกิจ SME กับบทบาทสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้าน...

รายได้ประชาชาติ

การจ้างงาน

การกระจายรายได้ภาคครัวเรือน

แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

“พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย ให้เติบโตอย่างสมดุล และยั่งยืน เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย”

ครอบคลุมในทุกภาคธุรกิจ ภาคการค้า ภาคการผลิต ภาคธุรกิจการเกษตร และภาคบริการ ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้การส่งเสริม SME เป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ

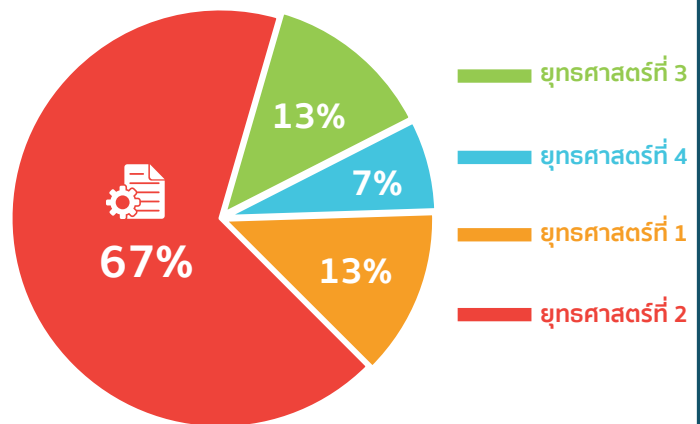
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีภารกิจส่งเสริม SME ภายในประเทศ จึงได้มีการจัดทำแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

รวมถึงการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ ภายใต้แผนดังกล่าว

จำนวนทั้งสิ้นกว่า 15,402 ล้านบาท

งบประมาณการดำเนินงานส่งเสริม SME ภายใต้แผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

ผลการประเมินแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

การประเมินแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

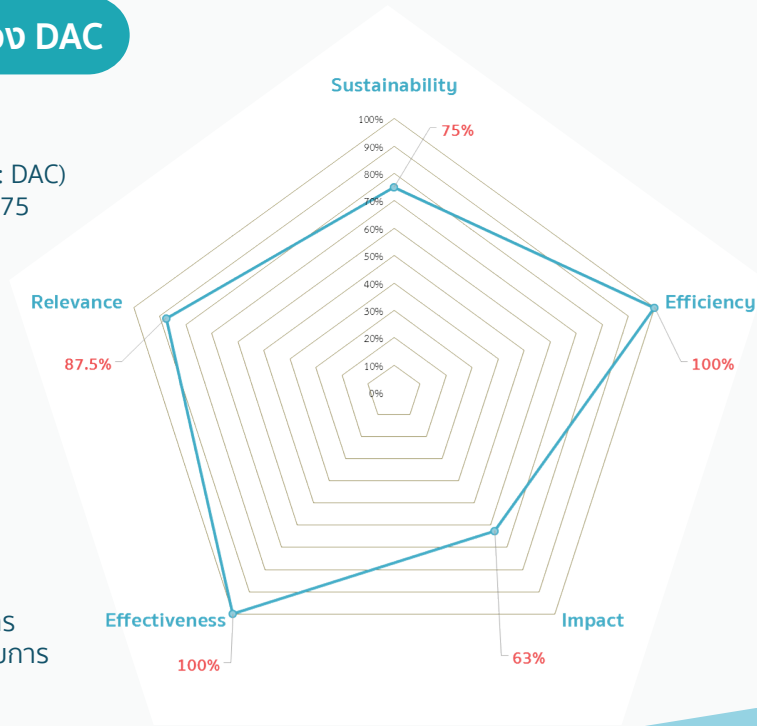
ได้แบ่งผลการประเมินออกเป็น 3 ด้านคือ การประเมินผลโครงการ การประเมินผลกระทบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินผลโครงการโดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของ DAC

ผลการประเมินโครงการโดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (Development Assistance Committee : DAC) ในภาพรวม พบว่า **เป็นที่น่าพึงพอใจ (Satisfactory)** หรือคิดเป็นร้อยละ 83.75

- **เกณฑ์ความสัมพันธ์ (Relevance)** ร้อยละ 87.50
(เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องอย่างน้อย 1 ยุทธศาสตร์)
- **เกณฑ์ด้านประสิทธิผล (Effectiveness)** และ
- **เกณฑ์ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency)** คิดเป็นร้อยละ 100
(เป็นที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก)
- **เกณฑ์ด้านผลกระทบ (Impact)** ร้อยละ 63
(ผลการประเมินในระดับที่น่าพึงพอใจปานกลาง)
- **เกณฑ์ด้านความยั่งยืน (Sustainability)** ร้อยละ 75
(เป็นที่พึงพอใจ)

และเนื่องจากโครงการส่งเสริม SME ส่วนใหญ่มีกิจกรรมเป็นการสร้างเครือข่าย การอบรมนักศึกษา การอบรมกฎหมาย ซึ่งมีลักษณะที่ใช้การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน (Non-Financial) จึงส่งผลต่อผลประกอบการของธุรกิจในระยะสั้น ยังไม่สะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงในระยะยาวนัก

2. การประเมินผลกระทบของแผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

การประเมินผลกระทบของแผนส่งเสริม SME ในส่วนนี้ จะใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic model) และแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium : CGE) เป็นเครื่องมือในการประเมินผลทางเศรษฐกิจ โดยประเมินเปรียบเทียบการดำเนินงานโครงการ กับ กรณีที่ไม่มีโครงการส่งเสริม SME ทั้งในส่วนโครงการภายใต้การดำเนินงาน และโครงการนอกกองทุนงบประมาณของสสว. และกรณีที่ไม่มีโครงการส่งเสริม SME ดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในด้านรายได้ประชาชาติ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ภาคครัวเรือน ดังนี้

ด้านรายได้ประชาชาติ

กรณีไม่มีการส่งเสริม SME

2.99%

13,244,902 ล้านบาท

GDP เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

กรณีมีการส่งเสริม SME โดย สสว.

3.41%

13,304,345 ล้านบาท

GDP เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

ด้านการจ้างงาน

38,316,745 คน

การจ้างงาน เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

38,324,942 คน

การจ้างงาน เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

ด้านการกระจายรายได้ภาคครัวเรือน

7,442,139 ล้านบาท

รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

7,475,546 ล้านบาท

รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

3. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

เป้าหมายของแผน	ผลการส่งเสริม SME ปี พ.ศ. 2555-2559	ปัญหา/อุปสรรค
<p>เป้าหมายที่ 1 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้น และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 250,000 วิสาหกิจภายในปี พ.ศ. 2559</p>	<p>วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 292,956 ราย หรือร้อยละ 117.18 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1. SME ยึดติดกับการเป็นเจ้าของธุรกิจคนเดียว ไม่ต้องการโอนทรัพย์สินให้เป็นของบริษัท และไม่ต้องการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า 2. SME บางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการเข้าสู่ระบบ เพราะเข้าใจว่ามีค่าใช้จ่ายการดำเนินการมาก และต้องเสียภาษีสูงขึ้นกว่าเดิมในภายหลัง 3. การเข้าสู่ระบบต้องดำเนินงานด้านบัญชี ซึ่งบางส่วนมองว่ามีความยุ่งยากหรือไม่มีความรู้
<p>เป้าหมายที่ 2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงลึกไม่น้อยกว่า 30,000 ราย ภายในปี พ.ศ. 2559</p>	<p>วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงลึก จำนวน 173,435 ราย ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ 30,000 ราย ภายในปี พ.ศ. 2559</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1. การส่งต่อโครงการเพื่อการพัฒนา SME ร่วมกันของหน่วยงาน ทำให้ยังคงยอมรับความรู้จากหน่วยงานในประเด็นต่างๆ ที่คล้ายคลึงกัน 2. บางโครงการถูกยกเลิก ทำให้สูญเสียโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงลึกให้แก่ SME
<p>เป้าหมายที่ 3 เครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 60 เครือข่ายวิสาหกิจต่อปี</p>	<p>เครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 60 เครือข่ายวิสาหกิจต่อปี ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3 ปี คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 306 เครือข่าย - ปี พ.ศ. 2556 จำนวน 143 เครือข่าย - ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 65 เครือข่ายและยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ 2 ปี คือ - ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 15 เครือข่าย - ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 15 เครือข่าย 	<ul style="list-style-type: none"> 1. การเริ่มต้นพัฒนาคลัสเตอร์ในระยะแรกมักรวมตัวกลุ่มกันได้ค่อนข้างยาก โดยเฉพาะการรวมกลุ่มกันให้ครบทั้งห่วงโซ่อุปทาน
<p>เป้าหมายที่ 4 ปัจจัยแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขให้ลดอุปสรรคและเอื้ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น</p>	<p>เกิดปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริม สนับสนุนต่อการดำเนินธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ มาตรการ 2.ด้านการเงิน 3.ด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การตลาด 4.ด้านปัจจัยอื่นๆที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาของผู้SME แตกต่างกัน และเฉพาะเจาะจง จึงทำให้บางปัจจัยที่ควรจะสร้างการสนับสนุนกลับกลายเป็นผลเสียต่อการส่งเสริมวิสาหกิจ 2. การออกกฎหมายหรือมาตรการต่างๆ เพื่อSME ในสถานการณ์วิกฤติ ต้องใช้เวลาในการดำเนินงาน ดังนั้นจึงอาจไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง 3. การที่SME ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของ กฎหมาย มาตรการ หรือ ปัจจัยเอื้อที่เกิดขึ้นจึงทำให้ ไม่ได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่
<p>เป้าหมายที่ 5 การบริหารจัดการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประสิทธิภาพและทำงานเชิงบูรณาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> o ภายหลังจากที่สสว. เป็นหน่วยงานของรัฐ ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี จึงส่งผลให้มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีจุดเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งสสว. ได้มีบทบาทเป็นหน่วยงานหลักเพื่อการส่งเสริม SME ผ่านการเสนอแนะนโยบาย แผนการดำเนินการ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานร่วมต่างๆ ภายใต้งบประมาณในลักษณะบูรณาการ o เครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 175 เครือข่าย 	<ul style="list-style-type: none"> 1. เกิดเครือข่ายจำนวนมาก แต่การทำงานในเชิงบูรณาการยังไม่ครอบคลุมหน่วยงานสำคัญ เช่น กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เป็นต้น 2. การสื่อสารและกำหนดทิศทางการทำงานของหน่วยงานร่วม ในทิศทางเดียวกัน

1. ด้านปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

1.1 การส่งเสริมให้ SME จัดทะเบียนนิติบุคคลมากขึ้น

แม้เป้าหมายที่ 1 จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการส่งเสริม SME ให้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 17.18 แต่จำนวน SME ที่เป็นบุคคลธรรมดายังคงมีอัตราส่วนสูงถึงร้อยละ 78 จึงสมควรให้มีการส่งเสริมการจดทะเบียนนิติบุคคลเพิ่มขึ้นต่อไป

1.2 การพัฒนาระบบติดตาม SME

การพัฒนาระบบติดตาม SME (Big Data) จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ รวมถึงช่องว่าง (Gap Analysis) ของการส่งเสริม SME ในประเด็นต่างๆ ได้ตรงจุดขึ้น

2. ด้านการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME

2.1 การส่งเสริมขีดความสามารถกระจายตามภาคธุรกิจ

ผลการสำรวจรูปแบบธุรกิจของผู้รับบริการพบว่า อยู่ในภาคการค้าและภาคบริการค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 31 และร้อยละ 21 ตามลำดับ) โดยโครงการส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคการผลิต (ร้อยละ 41) ดังนั้น การกระจายโครงการให้เหมาะสมกับจำนวนวิสาหกิจในแต่ละภาคธุรกิจ จะช่วยให้ SME เข้าถึงความช่วยเหลือของหน่วยงานต่างๆ ได้มากขึ้น

2.2 ความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างโครงการส่งเสริม

การช่วยเหลือ SME ด้านการเงิน (Financial Measure) ควบคู่ความสอดคล้องกัน (Consistency) กับส่งเสริมขีดความสามารถด้านอื่นๆ (Non-Financial Measure) เนื่องจาก SME ส่วนใหญ่มีปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การขาดหลักประกัน และการขาดระบบการบริหารธุรกิจที่เป็นมาตรฐาน เช่น การขาดระบบการบัญชี ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือไม่เข้าเกณฑ์พื้นฐานของสถาบันการเงิน

3. ด้านการส่งเสริมบทบาท SME ในเชิงพื้นที่

3.1 การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม SME ให้เหมาะสมกับบริบท

การให้ความช่วยเหลือ SME ในแต่ละพื้นที่ควรมีความเหมาะสมในแต่ละบริบท (Tailor made) การจัดทำการศึกษาและเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญเพื่อการดำเนินการได้ตรงตามเป้าหมาย

4. ด้านการส่งเสริม SME ให้เชื่อมโยงการค้าระหว่างประเทศ

4.1 การสร้างและพัฒนาผู้นำเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง

การส่งเสริม SME ให้เชื่อมโยงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ จำเป็นต้องมีการสร้างและพัฒนาผู้นำเครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง ทั้งในด้านการประกอบธุรกิจและเครือข่ายของพันธมิตร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าในระดับภูมิภาค (Regional Value Chain) และระหว่างประเทศ (Global Value Chain)

4.2 การส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับสินค้าและบริการเพื่อการส่งออก

SME ควรหาจุดเด่น สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าของสินค้า เช่น สินค้าเชิงนวัตกรรมใหม่ และสินค้าที่คู่แข่งเข้ามาแข่งขันได้ยาก (Barrier to entry) โดยปรับกลยุทธ์จากการผลิตสินค้าที่ทดแทนได้ ให้เป็นสินค้าที่มีอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

5. ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานส่งเสริม SME

5.1 การกำหนดนิยามของ “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” อย่างบูรณาการ

เนื่องจากการกำหนดนิยามที่แตกต่างกันของหน่วยงาน เช่น สสว.และกรมสรรพากร มีผลต่อการส่งเสริมวิสาหกิจ อันนำไปสู่ความซ้ำซ้อนและช่องว่างของวิสาหกิจผู้รับบริการจากหน่วยงานต่างๆ

5.2 ความหลากหลายและครบถ้วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่ไม่ได้เข้าร่วมในการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม SME เช่น กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เป็นต้น

6. ด้านการติดตามและประเมินผล

6.1 การพัฒนาและกำหนดให้มีการทำแบบฟอร์มรายงานการดำเนินโครงการออนไลน์ และแอปพลิเคชันมือถือการจัดทำคู่มือ และเปิดอบรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ควรมีการจัดทำแบบฟอร์ม (Check-List) สำหรับรายงานผลการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างโครงการและแผนการส่งเสริม SME ในประเด็นต่างๆ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมักมีการลงพื้นที่จริงเพื่อดำเนินกิจกรรม จึงควรมีการพัฒนาแบบติดตามให้สามารถเข้าถึงได้ และจัดทำคู่มือเผยแพร่และเปิดอบรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

6.2 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมในระบบหรือเว็บไซต์หลักแก่ SME

หากมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์หลักของ สสว. ซึ่งรวบรวมกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละโครงการจะช่วยให้เข้าถึงผู้ประกอบการได้เป็นวงกว้างมากขึ้น และเป็นการคัดกรองผู้ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในอีกทางหนึ่ง